

Äldrenämnden

**Protokoll nr 9 fört vid äldrenämndens sammanträde
tisdagen den 16 oktober 2007 kl. 15.00 – 16.00**

Justerat den 23 oktober 2007

Ewa Samuelsson

Berit Kruse

Ordförande	Ewa Samuelsson (kd)
Vice ordförande	
Ledamöter	Olle Andretzky (m) Birgitta Holm (m) Carolin Ludvigsson (m) Birgitta Breile (m) Marie Ljungberg Schött (m) Helen Jäderlund Eckardt (fp) Berit Kruse (s) Norma Aranda de Gutiérrez (s) Margareta Johansson (v)
Tjänstgörande ersättare	Henry Holmström (s) Catarina Carbell (s) Ann-Sofi Matthiesen (mp)
Ersättare	Kitty Ericsson (m) EvaMargareta Nyhlén (m) Tünde Kovach (m) Ralph Svalstedt (m) Diana Wallhager (fp) Carina Franke (kd) Olle Palmborg (s) Ulla-Liza Blom (s) Mujde Rashid (v)

Förhinder anmält av Leif Rönngren, Lars-Åke Henriksson (s),
Eivor Karlsson (mp) samt Louise Åstrand (m).

Inga-Lill Björck (Kommunal) närvarande som fackrepresentant.

Dessutom var Gunnel Rohlin, Raili Karlsson, Marianne Hedenström, Staffan Halleskog, Lars Strand och Birgitta Persson och Patric Rylander närvarande.

§ 1 Närvarande

Noterades närvarande ledamöter och tjänstgörande ersättare.

§ 2 Val av justerare

Ledamoten Berit Kruse utsågs att tillsammans med ordföranden Ewa Samuelsson justera dagens protokoll.

§ 3 Anmälan av protokollsjustering 8/2007-09-18

Anmäldes äldrenämndens protokoll 8/2007-09-18, vilket justerats 2007-09-20.

Noterades att även Mujde Rashid (v) hade anmält förhinder till föregående sammanträde.

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs därefter med godkännande till handlingarna.

§ 4 Anmälan av övriga frågor samt fastställande av dagordning

Margareta Johansson (v) anmäler en fråga under övriga frågor.

§ 5 Värdegaranti – en äldreomsorg med respekt för människovärdet

Utredningssekreterare Anna Odebäck informerar om den statliga värdegarantiutredningen och svara på frågor.

§ 6 Stockholms stads handlingsprogram för skydd mot olyckor. Svar på remiss.

Ärende

Föreligger ärende dnr 106-219/2007

Yrkande

Ordföranden Ewa Samuelsson (kd) yrkade, med instämmande från övriga ledamöter, bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

Remissen besvaras med äldreförvaltningens tjänsteutlåtande.

§ 7 Kostpolicy för Stockholms stads äldreomsorg

Ärende

Föreligger ärende dnr: 401-220/2007

Yrkande

Ordföranden Ewa Samuelsson (kd) yrkade, med instämmande från övriga ledamöter, bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag till kostpolicy för Stockholms stads äldreomsorg
2. Äldrenämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige anta kostpolicy för Stockholms stads äldreomsorg

Särskilda uttalanden

Ordföranden Ewa Samuelsson (kd), Olle Andretzky m.fl. (m) och Helen Jäderlund Eckardt (fp) anmälde följande särskilda uttalande:

Ett vackert dukat bord med god mat i glada vänners lag är något som alla njuter av. Det är inte minst viktigt i omsorgen om stadens äldre. Maten är viktig för såväl kropp som själ, det vill säga att kosten har betydelse inte bara ur näringssynpunkt utan även ur ett socialt perspektiv. En helhetssyn på kosten, som beaktar såväl medicinska som kulturella aspekter, ska prägla arbetet. Måltiderna ska vara något som man ser fram emot, vilket fordrar att hänsyn tas till individuella önskemål och behov. Dessa förhållningssätt är centrala i majoritetens politik varför vi välkomnar att de även präglar föreliggande förslag till kostpolicy för Stockholms stads äldreomsorg.

Aldrig så välformulerade policydokument är emellertid inte i sig själva tillräckliga för att garantera reella kvalitetshöjningar i verksamheterna. Information, medvetandegörande och uppföljning är väsentliga för att säkerställa att policyns målsättningar faktiskt efterlevs. En återrapportering från stadsdelsnämnderna till äldrenämnden om kostpolicyns implementering vore därför mycket välkommen.

Ledamoten Berit Kruse m fl (s), Margareta Johansson (v) och tjänstgörande ersättaren Ann-Sofi Matthiesen (mp) anmälde följande särskilda uttalande:

Vi instämmer i stort med äldreförvaltningens förslag till beslut, men vi saknar en konkretisering av ärendet. Flera aspekter saknas. En viktig aspekt är hur kostpolicyn ska följas upp. En uppföljning är nödvändig för att garantera att policyn i praktiken lever upp till intentionerna.

En annan aspekt som är viktig att uppmärksamma, är att se till att personalen blir väl informerade om policyn och att näringsperspektivet understryks. Många äldreboenden informerar om att de äldre kvinnorna generellt äter mindre mat. Därför blir det desto viktigare att den mat som serveras är näringsrik och god. Ett sätt kan vara att ha kostråd på alla äldreboenden, där matsedlarna anpassas efter de äldres behov och önskemål.

Vidare är det viktigt att äldre som beviljats bistånd i form av hemtjänst, själva får avgöra om de vill ha hemlagad mat eller matlåda.

Ett problem som idag finns på de flesta äldreboenden, är det långa måltidsuppehållet mellan kvällen och morgonen. Det är för långt mellan middagen och frukosten, och därför är det särskilt viktigt att uppmärksamma hur de äldres näringsintag planeras, så att vätske- och näringsbalansen uppnås jämnt över dygnet

Huruvida kostpolicyn stämmer överens med riktlinjerna som är tagna, framgår inte. Detta bör lyftas upp, liksom vilka regler som gäller vid upphandlingarna, samt hur kostpolicyn ska implementeras i redan upphandlad privat verksamhet.

I upphandling ska säkerställas att kosten i möjligaste mån är ekologisk, närproducerad och att transportererna sker miljövänligt. Detta ska även gälla för de entreprenaddrivna boendena.

§ 8 Instruktion för äldreomsorgsinspektörer

Ärende

Föreligger ärende dnr: 110-168/200

Yrkande

Ordföranden Ewa Samuelsson (kd) yrkade, med instämmande från övriga ledamöter, bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

Instruktion för äldreomsorgsinspektörer fastställs enligt bilaga

§ 9 Verksamhetsbidrag till utomstående organisationer 2008

Ärende

Föreligger ärende dnr: 420-146/2007

Yrkande

Ordföranden Ewa Samuelsson (kd) yrkade, med instämmande från övriga ledamöter, bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden beviljar verksamhetsbidrag till organisationer/föreningar som bedriver frivilligt socialt arbete för äldre med 7 700 000 kronor för år 2008 enligt bilaga 1

Särskilt uttalande

Ordföranden Ewa Samuelsson (kd), Olle Andretzky m.fl. (m) och Helen Jäderlund Eckardt (fp) anmälde följande särskilda uttalande:

De insatser som utförs av frivilligorganisationer och föreningar ger viktiga och värdefulla komplement till äldreomsorgens verksamhet. Inte minst genom olika sociala aktiviteter bidrar många organisationer till att bryta isolering och ensamhet bland äldre.

Äldrenämndens bidragsgivning till frivilligorganisationer som bedriver stadsövergripande frivilligt socialt arbetet är av stor betydelse för att utveckla samarbetet med det civila samhället. Därför har också kommunstyrelsen i förslaget till budget 2008 utökat äldrenämndens medel för organisationsbidrag med 800 000 kronor. Utöver detta beviljar stadsdelsnämnderna bidrag

till frivilligorganisationer som har en verksamhet som inte är stadsövergripande. I kommunstyrelsens budgetförslag får också stadsdelsnämnderna i uppgift att utveckla samarbetet med frivilligorganisationerna.

För att få en bättre bild av stadens samlade bidragsgivning är det viktigt att äldreförvaltningen hittar former för att inhämta information från andra nämnder om beviljade bidrag. Inför kommande beslut om bidragsgivning är det också angeläget att äldrenämnden beslutar om de riktlinjer för bidragsgivning som just nu utarbetas i samarbete mellan pensionärsorganisationerna och äldreförvaltningen.

§ 10 Anmälan av beslut i Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd med anledning av äldreomsorgsinspektörens granskningsrapport

Ärende

Föreligger ärende dnr: 119-175/2007

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

Särskilt uttalande

Ledamoten Berit Kruse m fl (s), Margareta Johansson (v) och tjänstgörande ersättaren Ann-Sofi Matthiesen (mp) anmälde följande särskilda uttalande:

Vi instämmer i stort i stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande, men vill poängtera och uppmärksamma en rad aspekter. Många av våra äldre är socialt isolerade och saknar den intellektuella stimulansen, varför det är viktigt att lyfta upp social isolering som kriterium vid biståndsbedömning. Idag finns det 400 lediga platser i servicehusen, vilket lämnar utrymme för att social isolering tas i beaktande vid en biståndsbedömning.

Vidare måste insatserna hos våra äldre förbättras på en rad punkter. Exempelvis sker många insatser fort och i ytterkläderna. Skyddskläder används inte, på grund av tidsbrist eller dylikt. Ur ett medicinskt perspektiv, är detta oacceptabelt. Både MRSA och EBSL (el dyl) är exempel på bakterier som idag finns i samhället, även utanför sjukhusen och som är mycket smittsamma. Därmed riskerar personalen att smitta de äldre under insatserna. Även personalen riskerar att bli smittad. Hygienen måste förbättras och prioriteras mer.

Dessutom är ruljansen stor bland personalen, vilket resulterar i att *olika* personer besöker de äldre under insatserna, vilket skapar en otrygghet hos våra äldre. Detta är orimligt och därför är det viktigt att se över arbetsmiljöreglerna och att söka kontinuerlighet, dels utifrån den medicinska aspekten, men också den sociala.

§ 11 Anmälan av delegationsbeslut

Ärende

Föreligger förteckning över tjänstemannabeslut enligt delegation.

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 12 Svar på stadsledningskontorets förslag till ersättningsmodell för vård- och omsorgsboenden i ett valfrihetssystem

Ärende

Föreligger ärende dnr: 106-234/2007

Yrkande

Ledamoten Berit Kruse m fl (s), Margareta Johansson (v) och tjänstgörande ersättaren Ann-Sofi Matthiesen (mp) yrkade att ärendet skulle bordläggas vid dagens sammanträde

Ordföranden Ewa Samuelsson (kd), Olle Andretzky m.fl. (m) och Helen Jäderlund Eckardt m.fl. (fp) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden ställde bordläggningsyrkandet mot avgörande och fann att nämnden hade beslutat i enlighet med ordförandens förslag.

Äldrenämndens beslut

Remissen besvaras med äldreförvaltningens tjänsteutlåtande.

Särskilt uttalande

Ordföranden Ewa Samuelsson (kd), Olle Andretzky m.fl. (m) och Helen Jäderlund Eckardt (fp) anmälde följande särskilda uttalande:

Stadsledningskontoret har gjort ett gediget och grundligt arbete för att skapa en välfungerande ersättningsmodell för vård- och omsorgsboenden i det kundvalssystem som kommunfullmäktige förväntas fatta beslut om senare i höst. Vi delar äldreförvaltningens bedömning att det är en fördel att ta tillvara de erfarenheter som finns från andra kommuner.

Reservation

Ledamoten Berit Kruse m fl (s), Margareta Johansson (v) och tjänstgörande ersättaren Ann-Sofi Matthiesen (mp) reserverade sig mot beslutet och anmälde följande särskilda uttalande:

Ett nytt resursfördelningssystem får vanligtvis konsekvenser för verksamheterna och följaktligen innebär det förändringar för den enskilde dvs den äldre.

Det är självklart att hela nämnden ska få möjlighet att sätta sig in i ärendet innan beslut tas.

Socialdemokraterna, vänsterpartiet och miljöpartiet föreslog därför bordläggning av ärendet då det utsändes betydligt senare till ledamöterna än de övriga ärendena.

Bordläggningen avsågs då majoriteten ansåg det viktigt att genomdriva förändringen snabbt och därmed nonchalerades oppositionens möjlighet att sätta sig in i ärendet genom en bordläggning.

§ 13 Månadsrapport per den 30 september 2007

Ärende

Föreligger ärende dnr: 201-236/2007

Yrkande

Ordföranden Ewa Samuelsson (kd) yrkade, med instämmande från övriga ledamöter, bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens månadsrapport för september 2007.

§ 14 Protokoll från äldrenämndens handikappråd nr 6/2007-10-04

Anmäldes äldrenämndens handikappråd protokoll 6/2007-10-04, vilket justerats 2007-10-05.

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 15 Protokoll från kommunstyrelsens pensionärsråd nr 9/2007-10-04

Anmäldes kommunstyrelsens pensionärsråd protokoll 9/2007-10-04, vilket justerats 2007-10-08.

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 16 Ändrad sammanträdesdag i november

Ordföranden Ewa Samuelsson (kd) har anmält behov att flytta novembersammanträdet till den 15 november.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämndens novembersammanträde äger rum den 15 november kl. 15.00 i Stora kollegiesalen i Stadshuset

§ 17 Postlista per den 5 oktober 2007

Utsända ärenden

- Skrivelse från stadsdelsnämndens pensionärsråd i Spånga-Tensta ang. förändring av bostadsbeståndet i Tensta servicehus. Dnr 106-229/2007.
Ann-Sofi Matthiesen (mp) ställer frågor om Tensta servicehus. Ordföranden hänvisar till kontakter med stadsdelsnämnden och att frågan följs upp.
- Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande med förslag till regler för vårdval och auktorisation avseende läkarinsatser vid särskilda boenden. Dokid 594/2007.
- Funktionshinderombudsmannens årsrapport. Dnr 118-230/2007.

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 18 Valfrihetssystem inom äldreomsorgen – centralupphandling av vård och omsorgsboenden. Svar på remiss

Ärende

Föreligger ärende dnr: 121-231/2007

Yrkande

Ordföranden Ewa Samuelsson (kd), Olle Andretzky m.fl. (m) och Helen Jäderlund Eckardt m.fl. (fp) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Ledamoten Berit Kruse m fl (s), Margareta Johansson (v) och tjänstgörande ersättaren Ann-Sofi Matthiesen (mp) yrkar att nämnden lämnar ärendet utan eget ställningstagande.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden hade beslutat i enlighet med ordförandens (m.fl.) förslag.

Äldrenämndens beslut

Remissen besvaras med äldreförvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation

Ledamoten Berit Kruse m fl (s), Margareta Johansson (v) och tjänstgörande ersättaren Ann-Sofi Matthiesen (mp) reserverade sig mot beslutet och gjorde därutöver följande anförande:

Eftersom ärendet om kundvalsmodellen ännu inte har behandlats i Kommunfullmäktige då det har återremitterats, har svar således inte har getts på våra frågor och vi kan därför inte ta ställning till detta ärende. Vi konstaterar att borgarna styckar sönder ursprungsärendet om kundvalsmodellen i flera ärenden, vilket medför problem med att överblicka hela processen.

Avtalstiden som nämns i ärendet, skiljer både centralt och lokalt. Att centralisera äldreomsorgen på det här sättet, medför många risker. Ansvar måste vara lokalt. Ytterligare problem med ärendet är dels att servicehusen exkluderas från denna process och det så kallade mångfaldsperspektivet. Som ett resultat av detta system, kommer majoriteten av alla boenden att

avkommunaliseras. Det är inte mångfald. Hur kan borgarna i samma anda tala om valfrihet för de äldre?

Med andra ord är ärendet väldigt motsägelsefullt och att det finns stora och viktiga frågeställningar som inte är utredda. Med uteblivet kommunalt ansvar kan man inte tala om valfrihet och mångfald. Den enda valfrihetsaspekt som påverkar den enskilde äldre, som vi kunnat utläsa ur ärendet, är det faktum att den äldre i framtiden skall kunna ställa sig i kö till ett boende, dock inte till servicehus som undantas.

Vi har en rad olika frågor som behöver besvaras under det fortsatta arbetet.

Några exempel på dessa är;

1. Ersättningssystemen till utförare och hur mätningar skall genomföras och gå till,
2. Hur kommande eventuella lagändringar kommer att påverka modellen,
3. Avtalstidernas längd och möjligheten till upphävande vid misskötsel,
4. Kommunens yttersta ansvar, ”Vi saknar skrivningar om vikten av att bibehålla en andel av verksamheten i kommunal regi. Det behövs, som äldreförvaltningen framhåller, för valfrihetens skull. Ett annat starkt argument är att staden måste kunna upprätthålla och utveckla sin egen kompetens. Det är kommunen som i alla lägen har det yttersta ansvaret för äldreomsorgen och måste vara beredd att rycka in när enskilt drivna verksamheter sviktar.” (Citat KPR)
5. Att egenregi alltid skall läggas vid eventuell upphandling,
6. Exkluderingen av servicehusen i modellen,
7. Närhetsprincipen kontra geografiska mångfaldsområden,
8. Kundvalsmodell och mångfald i geografiska områden kontra regionperspektivet,
9. Åtskiljandet av ansvar, befogenheter och uppföljningen centralt/lokalt, (beställare/uppföljare),
10. Hur skall kö systemet utformas och vilka kriterier gäller för köande?,
11. Samt tidpunkten för ett eventuellt införande av modellen.
12. Dessutom har vi samma fundering likt KPR, hur står införandet och kostnaden för denna modell i förhållande till vad som kommer ut ur systemet? Är det värt det?

Vår förhoppning är att vi under den fortsatta beredningen skall få svar på våra funderingar, undringar och frågor.

§ 19 Förvaltningschefens information

- *Samverkan med landstinget*
Landstingets omorganisation försenar. Dock är nu kontaktpersoner

utsedda. Inbjudan till stadsdelsdirektörer har gått ut. Översyn av överenskommelser ska göras. Landstingets beredningsorgan för äldre frågor och äldrenämnden borde träffas.

- *Informationsbroschyr och intranät* håller på att tas fram. Inkluderar nämnden, varför enskilda foton på ledamöter och ersättare behövs. Där dylika ej finns tillgängliga för användning, inhyrs fotograf för porträtttagning i anslutning till novembersammanträdet.
- *Utbildning* av äldreomsorgspersonal under våren 2008. Grundutbildning och utbildning för undersköterskor. Informationshjälp via stadsdelsförvaltningarna.
- *Ett köhanteringssystem* är under framtagande för tillgänglighet via hemsidan. Underlag till hemsidan tas fram liksom kvalitetsfrågorna. KPR ingår som referens i båda sammanhangen.

§ 20 Övriga frågor

- Margareta Johansson (v) framför önskemål om att någon från projektet "*Kravmärkt yrkesroll*" bjuds in till nämnden för att informera. Projektet har pågått i två stadsdelsförvaltningar och ett äldreboende i Bromma. Carina Francke (kd) har kommit i kontakt med projektet och har fått en positiv bild av detta.
- Äldrecentrum förbereder inbjudan till seminarier, varvid förtroendevaldas närvaro är önskvärd

Vid protokollet

Göran Edenberg